

A Fővárosi Ítéletábra a ... Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (II. rendű felperes címe) II. rendű, III.rendű felperes neve (III.rendű alperes címe) III. rendű, IV.rendű felperes neve (IV.rendű felperes címe) IV. rendű és V.rendű felperes neve (V.rendű felperes címe) V. rendű felpereseknek - a ... Ügyvédi Iroda fél címe, ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a ... Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt alperesi beavatkozó neve az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2017. november 30. napján kelt 6.UP.21.155/2017/27. számú ítélete ellen a II. rendű felperes részéről 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg - 15 napon belül - a II. rendű felperesnek 500.000 (Ötszázezer) forintot és ennek 2006. május 15. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon, míg 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy fizessen meg - 15 napon belül - az alperesnek 20.000 (Húszezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 120.000 (Százhuszezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű felperes a II. és a III. rendű felperesek édesapja, a VI. rendű felperes testvére és az V. rendű felperes fia. Az I. rendű felperes 2006. május 15-én személygépjármű vezetőjeként közlekedési balesetet szenvedett, amelynek során - egyebek mellett - bal combcsontjának az alsó

vége eltört. A perbeli káreseményre visszavezethetően mind a bal combjában, mind a bal lábszárában igen jelentős izomtömeg fogyatkozás alakult ki. Bal alsó végtagja - a korrekciós műtét ellenére - 3 cm rövidülést mutat. Bal térdízülete teljesen nem nyújtható ki (10 fokos nyújtási elmaradás), és ebből a helyzetből csak 20 fokban hajlítható, amely extrém fokú mozgásbeszűkülésnek minősül. A nyújtás elmaradása járását és a végtag terhelhetőségét rendkívüli mértékben nehezíti. Bal alsó végtagján dongaláb alakult ki, ami a járás statikáját és dinamikáját tovább rontja, annak forgási eltérése végképp lerontja a végtag terhelhetőségét.

Az I. rendű felperes a perbeli káreseményt megelőzően 1993-ban térdízületbe hatoló bal lábszártörést és társuló verőér sérülést szenvedett, 1994-ben csontvelőgyulladásra volt, majd érműtéten esett át, 1994. óta 67%-os mértékben rokkant. A perbeli káresemény után - attól függetlenül - 2009-ben combnyaktörést szenvedett, majd 2013-ban szívinfarktust kapott.

A Fővárosi Törvényszék 68.P.26.082/2009/74. számú, 2015. február 13-án jogerőre emelkedett közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségét valamennyi, a felperest azzal összefüggésben ért károkért, hogy az I. rendű felperes 2006. május 15-i balesetét követő ellátása során nem végzett műtétet.

Az I. rendű felperes a perbeli káresemény és 2008. augusztus 1. napja között élettársával együtt gondoskodott közös gyermekükről, a 2005-ben született II. rendű felperesről. Élettársi kapcsolatuk 2008-ban történt megszűnése után 2013-ig a II. rendű felperest az I. rendű felperes nevelte. A II. rendű felperest a bíróság 2013 októberében az anyánál, az I. rendű felperes korábbi élettársánál helyezte el. A II. rendű felperes 2013 októbertől édesanyja szentlőrincikaiti háztartásában él, az I. rendű felperes őt kéthetente, hétfőig szokta magával elvinni kapcsolattartásra.

A II. rendű felperes keresetében 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és annak késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Az alperes és az alperesi beavatkozó a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság a 6.UP.26.082/2009/107. számú kiegészített ítéletének a fellebbezés szempontjából releváns rendelkezésével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 1.500.000 forintot, valamint ennek 2006. május 15-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát.

A Fővárosi Ítéltábla a 18.Pf.21.331/2016/8. számú részítéletével - egyebek mellett - az alperest a II. rendű felperes javára 1.500.000 forint tőke és késedelmi kamata megfizetésére kötelező rendelkezését hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a II. rendű felperes fenntartotta a keresetét.

Az alperes érdemi ellenkérelme változatlanul a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott ítéletével a II. rendű felperes nem vagyoni kártérítés iránti keresetét elutasította.

A megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítás eredményeként a perben szerzett és kiegészített pszichológus szakértői vélemény ismeretében arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű

felperest ért károsodással összefüggésben nem igazolható, hogy a II. rendű felperes személyiségfejlődésére az I. rendű felperes betegsége bármilyen negatív következménnyel járt volna. Az I. rendű felperes nem képviselt olyan hatást a II. rendű felperes korai fejlődésében, amelynek átmeneti kiesése egy pozitív fejlődési folyamatban törést, kiesést okozott volna. Nem igazolható, hogy a II. rendű felperes életvitele hátrányos megváltozását eredményezte az I. rendű felperes átmeneti kiesése a neveléséből, az életében való részvételből.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a II. rendű felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak megváltoztatásával a keresetének helyt adó döntés meghozatalát kérve, másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére irányult. Kiemelte, hogy a Fővárosi Ítéltábla részítéletének indokolása szerint az adott családi funkció kiesésének a hozzátartozó mindennapjaira gyakorolt hatása a hozzátartozó személyes meghallgatása útján, az érzelmi életére gyakorolt hatása pedig az igazságügyi pszichológus szakértői vélemény beszerzésével tisztázható. A II. rendű felperes a megismételt eljárásban előadta, hogy a nem vagyoni kárigénye alapját az egészséges család és a vele minden értelemben törődni képes apa hiánya képezte. Az érzelmi élet pszichológus által kimutatható hatásán túl a mozgáskorlátozott édesapa köztudomásúan nem képes a gyermek igényeinek megfelelő elfoglaltságokat teljeskörűen biztosítani, ami álláspontja szerint érzelmi, lelki károsodás hiányában is kárként értékelendő. Az a körülmény, hogy a II. rendű felperes nem emlékezett az 1-3 éves korában történetekre, nem vezethet arra a következtetésre, hogy őt nem érte kár. Állítása szerint az a körülmény, hogy az érzelmi élet esetleges hátrányai tekintetében szükségszerű pszichológus szakértő véleményére támaszkodni, nem jelenti azt, hogy a mindennapokra gyakorolt hatások ne volnának értékelendők mint lehetséges nem vagyoni károk, függetlenül attól, hogy lelki értelemben történt-e károsodás. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az érzelmi életre gyakorolt, szakértő által kimutatható hatásokon kívül a mindennapi életre gyakorolt hatások is, sőt elsődlegesen ilyenek képezték a II. rendű felperes kártérítési igényének alapját. Tekintettel arra, hogy a II. rendű felperestől, aki a perbeli káresemény időpontjában 1 éves volt, nem várható érdemi nyilatkozat, ahogy arra a pszichológus szakértő véleménye is utalt, a perben meghallgatott hozzátartozók által elmondottakra és a köztudomású tényekre lehet alapítani a kártérítéssel kapcsolatos döntést. Az I. rendű, valamint az V. rendű felperesek nyilatkozata alátámasztotta a II. rendű felperest az apa nevelésből történt átmeneti kiesése miatt ért károkat.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Állítása szerint az elsőfokú bíróság a perben beszerzett pszichológus szakértői vélemény alapján helytállóan foglalt állást úgy, hogy az I. rendű felperes személyisége, nevelési attitűdje, szociális magatartása nem képviselt olyan hatást, amelynek alapján a családi nevelési funkció átmeneti kiesése a II. rendű felperes érzelmi életében, fejlődésében, neveltetésében törést eredményezett volna. Az elsőfokú bíróság a vizsgálódási körébe vonta a II. rendű felperes mindennapi életvitelében, érzelmi életében potenciálisan bekövetkezett hiányok, élményektől való megfosztottság aspektusait is, alaptalan ezért az a II. rendű felperesi hivatkozás, amely szerint kimutatható lelki károsodás hiányában sem szükséges a keresetben foglalt kártérítési összeg csökkentése, ugyanis a vizsgálat a pszichés hatások ennél szélesebb körére terjedt ki. A II. rendű felperest ért hátrány a káreseménnyel nem áll okozati összefüggésben, illetőleg a károkozás a család életében nem járt az alperes kártérítési felelősségét megalapozó negatív következményekkel. A II. rendű felperesnek a teljes, egészséges családban éléshez való jogát az I. rendű felperes egészségi állapotában bekövetkezett változások nem érintették oly mértékben, hogy az esetleges hátrányokat az eljáró bíróságnak a nem vagyoni kártérítés összegének megállapításával kellett volna kompenzálnia.

A II. rendű felperes fellebbezése részben megalapozott.

A II. rendű felperes fellebbezése kizárólag a nem vagyoni kárigényét elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést érintette. E tekintetben az elsőfokú bíróság a releváns tényállást hiánytalanul felderítette, arra alapított érdemi döntésével és annak jogi indokolásával a Fővárosi Ítéltábla azonban nem értett egyet.

A káresemény idején hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régí Ptk.) 355. § (1) és (4) bekezdései értelmében a nem vagyoni kártérítés célja a károsult által elszenvedett nem vagyoni hátrányok pénzbeli kompenzációja. A nem vagyoni hátrányok közé tartozik azoknak a személyiségi jogoknak a megsértése, amelyeket a régi Ptk. VII. fejezete abszolút védelemben részesít. Ezek közé tartozik a régi Ptk. 76. §-ában nevesítve is megjelölt testi és lelki egészséghez fűződő személyiségi jog. A régi Ptk. nem ad taxatív felsorolást a személyiségi jogokról, de törvényi nevesítés nélkül is személyiségi jogi sérelemnek kell tekinteni minden olyan esetet, amely megbontja a károsult lelki egyensúlyát, és a károsultnak hátrányosan változik az élete. Ilyen negatív változással a II. rendű felperesnek attól függetlenül szembe kellett néznie, hogy a megismételt eljárásban kirendelt igazságügyi pszichológus szakértő véleménye a vizsgálat időpontjára vonatkoztatva nem igazolt a II. rendű felperes esetében a káreseményre visszavezethető pszichés jellegű sérülést. Annak átélése ugyanis önmagában is megalapozza a II. rendű felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét, hogy az I. rendű felperes - az alperes jogellenes és felróható magatartására visszavezethető módon - nem tudott egészségesen részt venni a II. rendű felperes életében, maradandó egészségkárosodása egyértelműen és nyilvánvalóan gátolta abban, hogy fia nevelésében annak kisgyermekkorától kisiskolás koráig (1-8 éves kora között) teljes értékű apaként vegyen részt, tekintetbe véve azt a körülményt is, hogy a II. rendű felperest az I. rendű felperes 3-8 éves kora között - a II. rendű felperes édesanyjával fennálló élettársi kapcsolata megszűnése miatt - egyedül nevelte. Kétségtelen, hogy a perben beszerezett szakértői vélemény nem támasztja alá a II. rendű felperes pszichés károsodásának tényét, azonban a többi peradat - az I. és az V. rendű felperesek személyes előadás - kellő mértékben alátámasztja annak tényét, hogy az előzőekben körülírt időszakban sérült a II. rendű felperes egészséges családban éléséhez fűződő személyiségi joga. A II. rendű felperes életminőségének hátrányos megváltozása, és így nem vagyoni kárigényének megalapozottsága a vele minden értelemben törődni képes egészséges édesapa hiányában még akkor is megállapítható, ha a gyermekkorában elszenvedett sérelmekre a II. rendű felperes maga nem emlékszik vissza, és annak máig tartó negatív pszichés hatása nem mutatható ki.

A nem vagyoni kártérítés összegének alkalmasnak kell lennie az elszenvedett személyiségi jogi sérelem kiegyensúlyozására, vagyis összecszerúságában igazodnia kell a kompenzálendő nem vagyoni hátrány súlyosságához. A II. rendű felperes életvitele korlátozott ideig tartó hátrányos megváltozásának kompenzálására a Fővárosi Ítéltábla a káresemény bekövetkeztekori értékviszonyok alapulvétele mellett 500.000 forintot tartott alkalmasnak, nagyobb összegű nem vagyoni kártérítést az indokolhatott volna, amennyiben a károsult a jelenben is kimutatható pszichés hátrányt elszenvedett volna.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régí Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperest a II. rendű felperes részére nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte a régi Ptk. 301. § (1) bekezdés szerinti, a kár bekövetkeztétől [régí Ptk. 360. § (1) bekezdés] járó késedelmi kamatokkal növelten, míg egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A régi Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében a túlnyomórészt eredménytelenül fellebbező - 1.500.000 forintos nem vagyoni kárigénye ugyanis jelentősen eltúlzottnak volt tekinthető - II. rendű felperes köteles megfizetni az alperes részére a jogi képviselte ellátásával felmerült fellebbezési eljárási költségét. Ennek összegét a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és az (5), (6) bekezdései alapján - a 4/A. § értelmében áfa figyelembevételével - a tényleges ügyvédi tevékenység arányában mérlegeléssel állapította meg.

Az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti, le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a II. rendű felperes személyes költségmentessége, valamint az alperes illetékmentessége folytán, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

, 2018. április 18.

. Sággy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s.k.
bíró